

Інститут сталого розвитку ім. В. Чорновола

Освітня програма (спеціалізація):

Прикладна екологія та збалансоване природокористування.

Технологія захисту навколишнього середовища

(код 183/1506)

Спеціальність:

Технології захисту навколишнього середовища

(код 183)

Галузь знань:

Виробництво та технології

(код 18)

Перелік дисциплін

для вступу на навчання за освітньою програмою підготовки магістр

- **Нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище**
- **Екологічне інспектування**
- **Технології очищення питної води**

Спеціальність :: 183. Технології захисту навколишнього середовища

Галузь знань:: 18. Виробництво та технології

Освітня програма(спеціалізація) (183/1506) :: Прикладна екологія та збалансоване природокористування. Технологія захисту навколишнього середовища

Дисципліна: Нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище

Розділ 1. Теоретичні основи нормування антропогенного навантаження на природне середовище

§ 1. Суть, мета, об'єкти і завдання нормування

§ 2. Санітарно-гігієнічне нормування

§ 3. Екологічне нормування

§ 4. Науково технічне нормування

Розділ 2. Екологічні нормативи антропогенного навантаження на природне середовище

§ 1. Показники нормування забруднюючих речовин в повітрі

§ 2. Показники нормування забруднюючих речовин водних об'єктів

§ 3. Показники нормування забруднюючих речовин в ґрунті

§ 4. Нормативи екологічної безпеки

Розділ 3. Нормування якості природних сфер

§ 1. Нормування якості води

§ 2. Нормування якості повітря

§ 3. Нормування якості ґрунту

Розділ 4. Нормування впливу техногенних об'єктів на природне середовище

§ 1. Науково-технічні нормативи на граничнодопустимі викиди

§ 2. Науково-технічні нормативи на граничнодопустимі скиди

§ 3. Нормування розмірів санітарно-захисної зони

§ 4. Критичні антропогенні навантаження на урбанізовану територію

Розділ 5. Нормування екологічної безпеки

§ 1. Нормування шумових та вібраційних забруднень довкілля

§ 2. Нормування електромагнітного та радіаційного забруднення

§ 3. Нормування якості продуктів харчування

Розділ 6. Нормування зборів і плати за викиди, скиди забруднюючих речовин та розміщення відходів

§ 1. Інструменти економічного механізму охорони НПС

§ 2. Порядок встановлення нормативів збору за забруднення НПС і погіршення якості природних ресурсів

§ 3. Нормативи збору за скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти

§ 4. Нормативи збору за розміщення відходів

Література.

1. Войцицький А.П. Нормування антропогенного навантаження на природне середовище: Навч. посібник. – К.: Генеза, 2005. – 278 с.
2. Гродзинський М.Д. Стійкість геосистем до антропогенних навантажень. – К.: Ліней, 1995. – 224 с.
3. Некос В.Ю., Максименко Н.В., Владимірова О.Г. та ін. Нормування антропогенного навантаження на навколишнє природне середовище: Навч. посібник. – К.: Кондор, 2007. – 268 с.
4. Тарасова В.В., Малиновський А.С., Рибак М.Ф. Екологічна стандартизація і нормування антропогенного навантаження на природне середовище: Навч. посібник. – К.: Ніка-Центр, 2007. – 372 с.
5. Товажнянський Л.Л., Масікевич Ю.Г., Моїсєєв В.Ф. та ін. Нормування антропогенного навантаження на навколишнє природне середовище: Навч. посібник. – Чернівці: Зелена Буковина, 2005. – 284 с.

Дисципліна: Екологічне інспектування

Розділ 1. Поняття екологічного інспектування. Основна мета, завдання і принципи екологічної інспекції

§ 1. Правові підстави створення державної екологічної інспекції України. Структура та статус державної екологічної інспекції (ДЕІ)

§ 2. Екологічне інспектування його завдання, складові

§ 3. Державна екологічна інспекція, її завдання та функції

- § 4. Структура Державної екологічної інспекції, права і повноваження
- § 5. Структура функції та завдання морських екологічних інспекцій
- § 6. Види перевірок, організація і порядок здійснення державного екологічного контролю

Розділ 2. Громадський екологічний контроль

- § 1. Система громадського екологічного контролю: предмет, поняття, принципи, правове регулювання. Категоріально-понятійний базис громадського екологічного контролю. Зв'язок громадського екологічного контролю з екологічними правами громадян. Сучасний стан правового регулювання громадського екологічного контролю
- § 2. Здійснення контрольної діяльності. Діяльність громадських інспекторів з охорони довкілля. Нормативно-правова база на допомогу громадським інспекторам з охорони довкілля. Документальне оформлення перевірки. Здійснення громадського екологічного контролю громадськими організаціями природоохоронного спрямування

Розділ 3. Інспекторські перевірки

- § 1. Оперативні (спеціальні) інспекторські перевірки
- § 2. Плата за забруднення навколишнього природного середовища
- § 3. Порядок проведення і оформлення інспекторської перевірки суб'єктів господарювання
- § 4. Форми документів перевірки
- § 5. Звіт про інспекторську перевірку
- § 6. Заходи із забезпечення дотримання вимог природоохоронного законодавства

Розділ 4. Застосування заходів впливу до порушників. Види юридичної відповідальності

- § 1. Адміністративна відповідальність за екологічні правопорушення
- § 2. Види адміністративного стягнення
- § 3. Складання протоколу про адмінпорушення
- § 4. Дисциплінарна відповідальність у екологічній сфері
- § 5. Матеріальна відповідальність за шкоду, завдану екологічними правопорушеннями
- § 6. Додаткові заходи реагування на екологічні правопорушення

Розділ 5. Правове регулювання використання, відтворення і охорони вод

- § 1. Характеристика і завдання водного законодавства
- § 2. Право водокористування та його види
- § 3. Права і обов'язки водокористувачів
- § 4. Відповідальність за порушення водного законодавства
- § 5. Порядок здійснення перевірок суб'єктів, що використовують водні ресурси або виконують господарську діяльність у межах водоохоронних зон
- § 6. Перевірка водоохоронної діяльності
- § 7. Порядок відбору проб води на екологічний контроль
- § 8. Особливості екологічної перевірки меліоративних систем

Розділ 6. Здійснення державного контролю за станом атмосферного повітря

- § 1. Нормативно-правове забезпечення охорони атмосферного повітря
- § 2. Стаціонарні джерела забруднення
- § 3. Пересувні джерела забруднення. Операція «Чисте повітря». Екологічний контроль за охороною довкілля автотранспортними підприємствами
- § 4. Державний моніторинг в галузі охорони атмосферного повітря
- § 5. Нормативи часу при перевірці дотримання повітряохоронного законодавства підприємствами
- § 6. Основні порушення законодавства атмосферного повітря
- § 7. Інвентаризація викидів забруднюючих речовин на підприємстві і звіт про неї

Розділ 7. Здійснення державного нагляду (контролю) за використанням

- § 1. Контроль за використанням та охороною земель
- § 2. Основні порушення земельного законодавства
- § 3. Державний контроль за використанням надр
- § 4. Основні порушення в галузі використання надр
- § 5. Проблемні питання здійснення самоврядного контролю

§ 6. Здійснення державного контролю за використанням та охороною земель органами місцевого самоврядування

§ 7. Відповідальність за порушення вимог земельного законодавства

§ 8. Порядок застосування заходів впливу до порушників земельного законодавства

Розділ 8. Екологічне інспектування у галузі охорони, використання і відновлення лісового та природно-заповідного фонду

§ 1. Особливості державного екологічного контролю за станом лісів та використання лісосировинних ресурсів

§ 2. Особливості державного екологічного контролю за охороною, захистом та відновленням лісів

§ 3. Вилучення знарядь незаконного добування природних ресурсів і виробленої з них продукції

§ 4. Особливості державного екологічного контролю за охороною, захистом та відновленням лісів

§ 5. Особливості екологічного державного контролю територій та об'єктів природно-заповідного фонду

§ 6. Документальна перевірка територій та об'єктів природно-заповідного фонду

§ 7. Натурні перевірки територій та об'єктів природно-заповідного фонду

§ 8. Основні порушення законодавства про природно-заповідний фонд

§ 9. Винесення постанови про обмеження зупинення (тимчасово) роботи чи будівництва підприємства та інших об'єктів, використання природних ресурсів

§ 10. Позбавлення права спеціального використання природних рослинних ресурсів

§ 11. Відповідальність за порушення лісового законодавства

Розділ 9. Здійснення громадського контролю за лісозаготівлями

§ 1. Алгоритм дій при перевірці під час громадського контролю

§ 2. Порядок дій з метою отримання відомостей щодо запланованих і діючих лісозаготівель. Перевірка наявності відповідної дозвільної документації і отримання їх копій. Збір польових даних (перевірка в лісі). Облік і обмір деревини на лісовозному транспорті та лісосіці

§ 3. Заключний порядок дій активістів

Розділ 10. Здійснення державного контролю в галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу

§ 1. Державний контроль у галузі охорони, використання та відтворення тваринного світу

§ 2. Основні порушення законодавства про тваринний світ

Розділ 11. Здійснення державного контролю у сфері поводження з відходами та небезпечними хімічними речовинами

§ 1. Державний контроль за поводженням із відходами

§ 2. Перевірка об'єктів щодо питань поводження з відходами

§ 3. Основні порушення у сфері поводження з відходами

§ 4. Державний контроль у сфері діяльності, пов'язаної з пестицидами й агрохімікатами

§ 5. Основні порушення законодавства у сфері діяльності, пов'язаної з пестицидами й агрохімікатами

Розділ 12. Види прикордонного екологічного контролю

§ 1. Прикордонний екологічний контроль транспортних засобів

§ 2. Прикордонний екологічний контроль вантажів. Особливості прикордонного екологічного контролю небезпечних вантажів. Прикордонний екологічний контроль об'єктів тваринного та рослинного світу. Прикордонний екологічний контроль за здійсненням транскордонного перевезення відходів. Прикордонний екологічний контроль брухту чорних та кольорових металів

§ 3. Здійснення радіаційного прикордонного екологічного контролю

Розділ 13. Транскордонний контроль за забрудненням навколишнього природного середовища

§ 1. Суть, структурні елементи та приклади транскордонного контролю за забрудненням навколишнього середовища

§ 2. Проблеми транскордонного забруднення довкілля як передумови для міжнародної співпраці у сфері охорони навколишнього середовища

Література.

1. Екологічне інспектування : практикум / М. Руда, А. Шибанова — Електрон. дан. — Київ : ГО «МНГ», 2023. — 116 с. : табл. — on-line.

2. Положення про Державну екологічну інспекцію. — Затверджено постановою КМУ в редакції від 16 червня 2004 р.,

№770.

3. Положення про Державну екологічну інспекцію в областях, містах Києві та Севастополі. – Затверджено наказом Мінприроди від 19 грудня 2006 р., №548.
4. Положення про Державну Азово – Чорноморську екологічну інспекцію. – Затверджено наказом Мінприроди від 6 грудня 2006 р., №526.
5. Положення про Державну екологічну інспекцію Азовського моря. – Затверджено наказом Мінприроди від 23 лютого 2004 р., № 64.
6. Порядок організації та проведення перевірок суб'єктів господарювання щодо дотримання вимог природоохоронного законодавства. – Затверджено наказом Мінприроди від 10 вересня 2008 р., №464.
7. Методичні рекомендації «Про порядок проведення інспекторських перевірок по дотриманню природокористувачами вимог законодавства по охороні навколишнього природного середовища». – Затверджено наказом Головної екологічної інспекції Мінприроди від 28 березня 1994 р., №7.
8. Методичні рекомендації «Про порядок виявлення порушень та застосування заходів впливу до порушників природоохоронного законодавства». – Збірник методичних рекомендацій про державний контроль за дотриманням вимог природоохоронного законодавства». – За ред. А.М. Коренчука, В.Д. Солоджого. – Чернівці: Зелена Буковина, 1996. – с. 17-42.
9. Порядок обмеження, тимчасової заборони (зупинення) чи припинення діяльності підприємств, установ, організацій і об'єктів у разі порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища. – Затверджено постановою ВРУ від 29 жовтня 1992 р., №2751 – XII.
10. Перелік видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів. – Затверджено постановою КМУ в редакції від 17 грудня 2004 р., №1700.
11. Закон України «Про охорону атмосферного повітря». – Збірник законодавчих актів: Законодавство України про охорону навколишнього середовища. – Київ, Парламентське видавництво. – 2006, с. 79-95.
12. Закон України «Про охорону земель». – Збірник законодавчих актів: Законодавство України про охорону навколишнього природного середовища. – Київ, Парламентське видавництво. – 2006, с. 96-119.
13. Закон України «Про державний контроль за використанням та охороною земель». – Збірник законодавчих актів: Законодавство України про охорону навколишнього природного середовища. – Київ, Парламентське видавництво. 2006, с. 120-129.
14. Положення «Про встановлення рівнів шкідливого впливу фізичних і біологічних факторів на атмосферне повітря». – Затверджено постановою КМУ від 31 грудня 1993 р., №1092.
15. Інструкція «Про зміст та порядок складання звіту проведення інвентаризації викидів забруднюючих речовин на підприємстві». – Затверджено наказом Мінприроди від 10 лютого 1995 р., №7.
16. Методичні рекомендації «Про нормативи часу при здійсненні робіт по держконтролю за додержанням природоохоронного законодавства». – Збірник методичних рекомендацій про державний контроль за дотриманням вимог природоохоронного законодавства. – За ред. А.М. Коренчука, В.Д. Солоджого. – Чернівці: Зелена Буковина, 1996. – с. 201-213.
17. Інструкція «Вимоги до розміщення та обладнання місць відбору проб з газопилових потоків». – Там же. – с. 214-216.
18. Положення «Про проведення операції «Чисте повітря». – Там же. – с. 176-188.
19. Інструкція «Про відбір проб води». – Там же. – с. 217-220.
20. Методичні рекомендації «Про здійснення екологічного контролю за впливом тваринницьких комплексів на водні об'єкти». – Там же. – с. 128 – 134.
21. Порядок планування та проведення перевірок з питань здійснення державного контролю за використанням та охороною земель. – Затверджено наказом Держкомітету по земельних ресурсах від 12 грудня 2003 р., №312.
22. Свояк Н.І. Екологічне інспектування. – Черкаси: Вертикаль, Видавець Кандич С.Г. – 2008. – 464 с.

Дисципліна: Технології очищення питної води

Розділ 1. Розподіл води на планеті. Питна вода

- § 1. *Водні ресурси, їхнє значення і роль у житті суспільства*
- § 2. *Загальні характеристики водних ресурсів України*
- § 3. *Еколого-економічні аспекти використання й охорони водних ресурсів*
- § 4. *Основні напрямки використання водних ресурсів*
- § 5. *Шляхи раціонального використання води в промисловості*

Розділ 2. Екологія прісних поверхневих вод. Технології очищення стічних вод

- § 1. *Загальна характеристика водних об'єктів*
- § 2. *Сучасний стан якості води у водних об'єктах*
- § 3. *Екологія прісних поверхневих вод*
- § 4. *Вплив екологічних факторів на водні організми водних об'єктів*
- § 5. *Методи та процеси очищення стічних вод, включаючи механічну, біологічну та хімічну очистку*

Розділ 3. Моніторинг якості поверхневих вод

§ 1. Основні поняття моніторингу якості поверхневих вод

§ 2. Державний моніторинг водних об'єктів

§ 3. Категорії водокористування

§ 4. Загальні вимоги до складу і властивостей води

§ 5. Методи та технології, які використовуються для оцінки та контролю якості поверхневих вод

Розділ 4. Екологічні наслідки забруднення водойм

§ 1. Вплив забруднення водних об'єктів на навколишнє середовище та екосистеми

§ 2. Технології очищення стічних вод

§ 3. Питання управління водними ресурсами, збереження водних екосистем, використання та раціональне використання водних ресурсів

§ 4. Новаторські технології та підходи до вирішення проблем водопостачання та водовідведення

§ 5. Технології очищення води в умовах екстремальних ситуацій

Розділ 5. Методи очищення питної води

§ 1. Технології очищення питної води

§ 2. Методи, що використовуються для очищення питної води

§ 3. Коагуляція, фільтрація питної води

§ 4. Хлорування питної води

§ 5. Осмотична фільтрація питної води

Література.

1. Скок, С. В. (2020). Екологічна оцінка впливу урбосистем на якість водних ресурсів. Нагорнєва, Н. А. (Заступник головного редактора). Київ, Україна: 66.
2. Обґрунтування природоохоронних заходів для покращення екологічного стану водних об'єктів у басейні Південного Бугу. Отримано з https://www.onaft.edu.ua/download/konfi/2020/allukrainian_student_scientific_works_tep/The_Southern_Bug.pdf
3. Василенко, О. А. (2006). Раціональне використання та охорона водних ресурсів: навчальний посібник. Рівне, Україна: НУВІП.
4. Хільчевський, В. К. (2015). Основні засади управління якістю водних ресурсів та їхня охорона: навч. посібник. Київ, Україна: ВПЦ "Київський університет".
5. Тугай, А. М., & Орлов, В. О. (2008). Водопостачання: підручник. Київ, Україна.
6. Хільчевський, В. К. (2012). Основи гідрохімії: підручник. Київ, Україна: НікаЦентр.
7. Яцик, А. В. (2007). Водні ресурси: використання, охорона, відтворення, управління: підручник. Київ, Україна: Генеза.